

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความนำ

รายงานเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับรายได้และการกระจายรายได้ของครัวเรือนในระดับจังหวัดฉบับนี้ ใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2543 ซึ่งตามปกติสำนักงานสถิติแห่งชาติ จะทำการสำรวจเป็นประจำทุก 2 ปี โดยเริ่มนำเสนอผลจากการสำรวจดังกล่าวเป็นประจำเป็นระดับจังหวัด ในปี 2537 เป็นปีแรก เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลในรายละเอียดเกี่ยวกับรายได้ การกระจายรายได้ ตลอดจนการใช้จ่ายของครัวเรือนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในระดับจังหวัด ซึ่งไม่ได้นำเสนอไว้ในรายงานผลจากการสำรวจ สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้จัดทำรายงานเชิงวิเคราะห์ในเรื่องนี้ขึ้นเป็น ฉบับที่ 4 หลังจากที่ได้จัดทำรายงานฉบับปี 2537, 2539 และ 2541 เพื่อเผยแพร่ไปแล้ว

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาเกี่ยวกับรายได้ การเปลี่ยนแปลงของรายได้ การกระจายรายได้และภาวะการมีหนี้สินของครัวเรือนในระดับจังหวัด โดยการจัดจำแนกครัวเรือนออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ เช่น ตามสถานะทางเศรษฐกิจสังคม ตามระดับรายได้ และตามกลุ่มควินไทล์ของครัวเรือน เป็นต้น

1.3 แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ในครั้งนี้ ใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2543 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีรายละเอียดของการสำรวจดังนี้

1) **คุ่มรวม** การสำรวจนี้ คุ่มรวมครัวเรือนส่วนบุคคลทั้งที่อยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ทุกภาคทั่วประเทศ ไม่รวมบุคคลที่พักอยู่ในโรงแรม หอพัก โรงเรียนประจำ วัด กรมกองทหาร เรือรบ สถานสงเคราะห์ โรงพยาบาล สถาบันอื่น ๆ ประเภทเดียวกันนี้ และครัวเรือนชุด ผู้แทนต่างประเทศ และผู้อาศัยในประเทศไทยชั่วคราว

2) **แผนการสุ่มตัวอย่าง** การสำรวจนี้ใช้วิธีการสำรวจด้วยตัวอย่างโดยมีแผนการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Two-Stage Sampling โดยมีจังหวัดเป็นสตราตัม และเขตการปกครอง (ในเขตเทศบาล ในเขตสุขาภิบาล นอกเขตเทศบาล - สุขาภิบาล) เป็นสตราตัมย่อย ชุมรวมอาคาร/หมู่บ้านเป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง และครัวเรือนส่วนบุคคลเป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่สอง ได้จำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้นทั่วประเทศจำนวน 32,828 ครัวเรือน

3) **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล** ใช้วิธีการส่งพนักงานซึ่งประจำอยู่ในสำนักงานสถิติจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ไปสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกของครัวเรือนที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างของการสำรวจ

4) คาบเวลาการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูล ในการสำรวจได้แบ่งครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมดเป็น 12 กลุ่ม (ประกอบด้วยครัวเรือนตัวอย่างซึ่งกระจายอยู่ในทุกจังหวัด) เพื่อสัมภาษณ์แต่ละกลุ่ม ในแต่ละเดือน โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ติดต่อกันเป็นเวลา 12 เดือน ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2543 – มกราคม 2544 ทั้งนี้เพื่อขจัดปัญหาความแปรปรวนของข้อมูล อันเนื่องมาจากฤดูกาล

5) คาบเวลาอ้างอิง สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของสมาชิกในครัวเรือน จะสัมภาษณ์รายละเอียดในระยะ 12 เดือนก่อนเดือนสัมภาษณ์ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินค้าและบริการ จะใช้ข้อมูลของเดือนที่แล้ว ยกเว้นค่าใช้จ่ายบางรายการที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ เช่น ค่าใช้จ่ายในการซื้อยานพาหนะ ค่าเล่าเรียน ค่ารักษาพยาบาล ฯลฯ จะเป็นข้อมูลในรอบ 12 เดือนที่แล้ว สำหรับข้อมูลเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ จะเป็นค่าใช้จ่ายในช่วงระยะเวลาที่ทำการสัมภาษณ์ติดต่อกัน 7 วัน